

ДО 70-РІЧЧЯ ОКСАНИ ОМЕЛЯНІВНИ ФРАНКО

11 квітня 2009 р. доктору історичних наук, професору Львівського національного університету Оксані Франко виповнюється 70 років.

Народилася О. О. Франко в м. Калуші на Івано-Франківщині в родині брата Івана Франка – Онуфрія. 1955 року закінчила Калуську середню школу № 1, а 1960 р. – історичний факультет ДДУ. З 1960 по 1968 рік мешкала в Санкт-Петербурзі, де працювала науковцем у центральних державних архівах. Відтак понад два десятиліття мешкала у Києві, де від 1968 до 1975 р. обіймала посади старшого наукового співробітника та завідувачки відділу Центрального державного історичного архіву в Києві.

П'ятнадцять років життя (1975–1990) присвятила українській археології, працюючи завідувачкою Науковим архівом Академічного Інституту археології, де періодично виїжджала в археологічні експедиції, щоб “відчутти смак” справжнього польового дослідження. Науковий архів Інституту археології належить до найбільших академічних архівів України і налічує понад 200 тис. од. зб. за XVIII–XX ст. Щорічно в той час до архіву надходило 180–200 звітів не тільки українських археологів, а й союзних та зарубіжних учених, які проводили археологічні розкопки на теренах України. Всі вони описувались, систематизувались, на них складалася картотека для залучення інформації до наукового обігу. Саме з архіву 1983 р. почалася комп'ютеризація в Інституті. Особливо шанобливо О. Франко ставилася до особових архівів і всіляко сприяла їх збиранню, опрацюванню і публікації матеріалів. За її керівництва опрацьовано особові архіви Л. Славіна, Дмитрова, В. Петрова, “Музею старожитностей при Київському університеті” та ін. Як фахівець у галузі археологічного джерелознавства та історії науки, О. Франко написала понад 20 оглядів архівної спадщини видатних археологів України, серед яких: Федір Вовк, Данило Щербаківський, Вікентій Хвойка, Сергій Гамченко, Микола Макаренко, Дмитро Яворницький. Ці джерелознавчі статті чекають своєї публікації. О. Франко вперше на початку “перебудови” назвала імена та надрукувала матеріали репресованих і заборонених в 30-і – 40-і роки вчених-археологів: Миколи Макаренка, Петра Курінного, Євгенії Козловської, Вадима Щербаківського. Декілька разів виступала на засіданнях Вченої ради з доповідями про їхні дослідження.

Додаткові матеріали про українських археологів О. Франко виявила в рукописних відділах бібліотек та архівосховищах Петербурга,

Москви, Одеси, Львова, Кракова, Праги, Парижа. Особливо “до душі” припав О. Франко особовий архів Федора Вовка, аналіз документів якого став фундаментом її докторської дисертації “Наукова і суспільно-політична діяльність Федора Вовка” (2000).

О. Франко активно займалася громадською роботою. Вона організувала зустрічі археологів з хором “Гомін” Леопольда Ященка в Миколаївській церкві Видубецького монастиря; бандуристом Миколою Литвином (де вперше познайомився автор твору “Яничари” археолог Борис Мозолевський з автором музики і виконавцем пісні Миколою Литвином). Від 1991 р. О. Франко – доцент кафедри історії та етнографії України Львівського національного університету імені Івана Франка. Після реорганізації кафедри 1995 р. було створено окрему кафедру етнології, де Оксана Франко працює донині, викладаючи загальну та українську етнологію, історію етнографічної науки, етнографію національних меншин України, народознавство, спецкурси “Наукова спадщина Федора Вовка”, “Вадима Щербаківського”, “Українська діаспора” та ін. 1995 року перебувала на стажуванні в Європейському центрі Наукового Товариства Т. Шевченка в Парижі (Сарсель). 2000 року захистила докторську дисертацію, від 2004-го – працює на посаді професора.

Вона автор понад 150 досліджень, серед яких “Кирило-Мефодієвське товариство” (у 3-х томах, К., 1994, 1995; співавтор), “Федір Вовк” (Нью-Йорк, 1997), “Листування Федора Вовка з Володимиром Гнатюком” (Львів-Київ, 2001, співавтор). 2001 року у видавництві Європейського університету (м. Київ) побачила світ її книга “Федір Вовк – вчений і громадський діяч” (за темою докторської дисертації). Вона є одним з упорядників додаткових 51–53 томів Зібрання творів І. Франка у 50-ти томах (Київ, 2008). Публікувалась у США, Англії, Франції, Росії, Польщі, Чехії. Працює над спадщиною І. Франка, Ф. Вовка, В. Гнатюка, В. Щербицького та ін.

Оксана Франко – громадський діяч, ініціатор і одна із організаторів Музею Івана Франка в Калуші (1992), для цього віддала власний будинок. 1997 року “За значний внесок у становлення української державності та видатні особисті заслуги в розбудові міста” їй присвоєно звання почесного громадянина м. Калуша. У 1996 р., як одна з п’яти авторів серії праць “Українське національне відродження в документах та мемуарах” допущена до конкурсу на здобуття Державної премії в галузі науки і техніки за 1996 рік. 1998 р. видано “Щоденник О. Ф. Кістяківського”, у якому була упорядником обох томів, удостоєна премії ім. М. Грушеаського НАН України. Нагороджена медаллю Президії Верховної Ради УРСР “В пам’ять 1500-річчя Києва” (1983), відзнакою “Незалежності України – 10 років” (2001), Почесною грамотою Головного управління туризму і культури Івано-Франківської райдержадмі-

ністрації (2007). Публікації про неї можна знайти у виданнях: “Жінки України. Біографічний енциклопедичний словник” (К., 2001); “Новини з Академії. Українська Вільна Академія наук у США” (Нью-Йорк, 1997, № 21)Р. Горак. “Рід Якова” (Львів, 2001); Арсенич П. “Прикарпаття в життя каменяра” (Івано-Франківськ, 1996); “Калущина в іменах” (Дрогобич, 1999); М. Когут. “Калущина: люди і долі. Біографічний довідник” (Калуш, 2006, С. 212, 213.; “Історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1940–2000” (Львів, 2000); “Мала енциклопедія народознавства” (Львів, 2008) та ін.).

Публікацію підготував **Андрій Франко**

To the 70th anniversary of Oksana Franko

The basic stages in life of the scientist, archivist O. O. Franko are reflected in the publication.